

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3 im. Tadeusza Kościuszki W SANOKU NA ROK SZKOLNY 2023/ 2024

Wstęp

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny **określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego**, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Treści szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. **Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny.**

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Misja szkoły:

Nasza szkoła jest przyjazna i bezpieczna. Promuje zdrowy i ekologiczny styl życia, stwarza optymalne warunki rozwoju intelektualnego i emocjonalnego uczniów, gwarantuje atrakcyjne i skuteczne nauczanie.

To placówka, która kształtuje swoich wychowanków w oparciu o szacunek do drugiego człowieka, poszanowanie uniwersalnego systemu wartości, dziedzictwa historycznego i kulturowego tak, aby poprzez właściwe kreowanie własnego rozwoju, godnie wpisać się w kształtowanie otaczającej rzeczywistości.

Nasza szkoła uwzględnia potrzeby i możliwości uczniów, rozwija ich zainteresowania i uzdolnienia. Współpracuje z rodziną, ze środowiskiem lokalnym, z instytucjami.

Potrzeby i zasoby szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki zostały zdiagnozowane w oparciu o wyniki:

- 1) raportu z ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 3 im. Tadeusza Kościuszki w Sanoku w roku szkolnym 2022/ 2023;
- 2) rozmów indywidualnych i wywiadów prowadzonych z uczniami, ich rodzicami i nauczycielami;

- 3) bieżących obserwacji zachowań uczniów na lekcjach, podczas przerw, zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych, a także na wycieczkach oraz imprezach pozaszkolnych;
- 4) analizy niepowodzeń szkolnych dokonywanej systematycznie;
- 5) badań ankietowych - „Szkoła bliżej ucznia” - przeprowadzonych przez pedagoga specjalnego w kl. IV – VIII w drugim półroczu roku szkolnego 2022/ 2023;
- 6) wniosków i analiz z dokumentacji dotyczącej diagnozowania, monitorowania oraz podejmowania interwencji wychowawczych, na którą składają się: dzienniki lekcyjne, dokumentacja wychowawcy klasy, pedagoga i psychologa szkolnego, notatki służbowe.

Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka

Diagnozy czynników chroniących oraz czynników ryzyka dokonano w oparciu o rozmowy z nauczycielami, uczniami, rodzicami oraz obserwacje przeprowadzone przez pedagogów szkolnych.

Działania te pozwoliły poznać dzieci, ich problemy i opinie związane ze środowiskiem szkolnym, rówieśniczym oraz rodzinnym.

Analizując powyższe należy stwierdzić, że wśród uczniów występują następujące grupy zachowań problemowych/ryzykownych:

- nieśmiałość, lęk związany z relacjami rówieśniczymi,
- trudności w radzeniu sobie ze stresem,
- absencja na lekcjach,
- zaburzenia lękowe, napady paniki, stany obniżonego nastroju,
- nieumiejętność rozwiązywania konfliktów,
- zaburzenia w komunikacji w relacji uczeń- uczeń, uczeń – osoba dorosła,
- brak dyscypliny i niska kultura języka,
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne,
- zbyt długie przebywanie w rzeczywistości wirtualnej,
- niska świadomość odpowiedzialności za treści zamieszczane w Internecie,
- zjawisko izolacji i odrzucenia ucznia przez klasę (w tym hejt internetowy)
- używanie substancji psychoaktywnych (palenie papierosów/ e-papierosów, sięganie po alkohol i narkotyki),
- zachowania niezgodne z prawem (wykroczenia),

Czynniki ryzyka:

- spędzanie wolnego czasu przed komputerem (w tym gry wyzwalaające agresję), niska skłonność do poszukiwania rozrywek poza światem wirtualnym,
- cyberprzemoc (m.in.: ośmieszające bądź mające sprawić przykrość komentarze na forach/ grupach internetowych,
- niska samoocena,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,

- brak motywacji wewnętrznej (uczenie się dla ocen, rodziców, a nie dla własnej wiedzy),
- brak umiejętności szybkiego uczenia się,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- nadpobudliwość,
- odrzucenie przez rówieśników,
- przynależność do negatywnie oddziałującej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nie respektujący norm społecznych)

Czynniki chroniące:

- poczucie przynależności do szkoły,
- przyjazna atmosfera szkoły sprzyjająca nauce,
- wysokie poczucie bezpieczeństwa,
- dobry kontakt, wsparcie ze strony nauczycieli,
- pozytywny wpływ nauczycieli na zachowanie uczniów,
- relacje nauczyciel-uczeń oparte są zaufaniu i szacunku,
- wysoka kultura osobista uczniów wyniesiona z domu rodzinnego,
- silna więź z rodzicami,
- wartości najbardziej cenione wśród uczniów: szacunek, szczerść, tolerancja,
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- umiejętności społeczne (umiejętne komunikowanie się, radzenie sobie z konfliktami, rozwiązywanie problemów, asertywność),
- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

I. Wizja szkoły

Nasza szkoła wspiera rodziców w wychowaniu dobrego, kulturalnego, wykształconego i odpowiedzialnego człowieka, który osiągnie sukces w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym. Naszym uczniom służyć pomożemy w wytyczaniu drogi, wybieraniu celów oraz dążeń życiowych, ukierunkowanych na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna. Wprowadzamy ich w świat wiedzy poprzez bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych sieci. Wychowujemy do wartości i kształtowania patriotycznych postaw uczniów. Uczymy samodzielności, kreatywności i innowacyjności. Kształtujemy postawy uczniów minimalizujące negatywny wpływ zagrożeń rozwojowych.

II. Model absolwenta

Absolwent:

1) jest przygotowany do dalszego kształcenia, posiada ogólną wiedzę i kluczowe umiejętności, niezbędne we współczesnym świecie, do których należą przede wszystkim:

- posługiwanie się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi,
- wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna analiza informacji,

- rozpoznawanie własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenie się,
  - praca zespołowa;
- 2) akceptuje siebie, ma świadomość swoich mocnych i słabych stron;
  - 3) pracuje nad własnym rozwojem, buduje swój system wartości, rozwija swoje pasje i zainteresowania;
  - 4) jest aktywny, kreatywny i przedsiębiorczy – potrafi zaprezentować i obronić swoje zdanie, szanuje tych, którzy mają odmienne poglądy;
  - 5) potrafi dokonać wyboru właściwego wzorca moralnego;
  - 6) umie rzetelnie pracować, ma szacunek dla pracy, jest samodzielny i odpowiedzialny;
  - 7) potrafi samodzielnie i krytycznie myśleć oraz podejmować właściwe decyzje;
  - 8) jest wrażliwy na otaczającą przyrodę, piękno natury, szanuje człowieka i środowisko naturalne;
  - 9) potrafi radzić sobie z zagrożeniami życia codziennego oraz rozwojowymi.
  - 10) zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
  - 11) przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia.

III. Główne cele wychowawczo - profilaktyczne:

1. Wychowanie u uczniów:
  - Umiejętności współżycia i współdziałania społecznego poprzez działalność organizacji uczniowskich, funkcjonowanie samorządów klasowych i samorządu szkolnego.
  - Umiejętności prowadzenia zdrowego stylu życia.
2. Wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia we wszystkich wymiarach:
  - intelektualnym
  - psychicznym
  - społecznym
  - zdrowotnym
  - estetycznym
  - moralnym
  - duchowym
  - emocjonalnym
3. W procesie nauczania i zajęciach pozalekcyjnych:
  - Rozbudzenie i rozwijanie indywidualnych zdolności twórczych oraz samodzielnego myślenia i sprawnego działania.
  - Podniesienie autorytetu rodziny poprzez współdziałanie nauczycieli i rodziców w jednolitym systemie wychowawczym.
  - Tworzenie kultury pozytywnych wzorów:
    - uświadomienie wartości służących osobowemu rozwojowi uczniów;
    - kształtowanie zdrowego stylu życia i inspirowanie harmonijnego rozwoju;
    - kształtowanie wrażliwości moralnej oraz potrzeby poznawania samego siebie;
    - budzenie zainteresowania szeroko rozumianą przestrzenią własnego kraju, Europy i świata oraz swobodnej w niej orientacji;
    - uświadomienie wartości związanych z ogólnoludzkim dziedzictwem kulturowym;

- rozwijanie wiedzy o problemach cywilizacyjnych współczesnego świata oraz o możliwościach i potrzebie ich rozwiązywania;
- pogłębianie poczucia przynależności do ogólnie pojmowanej wspólnoty ludzkiej;
- budowanie poczucia własnej wartości i przydatności działania na rzecz wspólnego dobra;
- uświadomienie idei wolności poprzez rozumienie i poszanowanie elementarnych praw człowieka;
- kształtowanie i propagowanie poprawnego i pięknego języka ojczystego, nie tylko na lekcjach, w szkole ale i poza szkołą;
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych;
- kształtowanie samoświadomości uczniów, szacunku dla samego siebie i odpowiedzialności za swoje czyny;
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych;
- dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo uczniów oraz nauczycieli w środowisku szkolnym.

IV. Strategie wychowawczo – profilaktyczne

Cele i zadania programu realizowane będą w oparciu o następujące strategie wychowawczo- profilaktyczne:

- 1) **strategie informacyjne** – dostarczenie informacji na temat celów i treści kształcenia oraz efektów pracy, jasne kryteria oceniania, wskazywanie mocnych i słabych stron ucznia;
- 2) **strategie komunikacyjne** – wyrażanie emocji, inicjowanie dyskusji umożliwiających wyrażanie własnych poglądów, szczerości i otwartości w dyskusji, podejmowanie tematów trudnych, dotyczących jednostki i grupy.
- 3) **strategie współdziałania** – podejmowanie współpracy z uczniem i jego rodzicami, wspólne rozwiązywanie problemów i konfliktów, inspirowanie współpracy między uczniami;
- 4) **strategie modelowania** – bycie wzorem, autorytetem dla ucznia, wskazywanie reguł i norm postępowania na lekcji, w szkole i w otoczeniu innych ludzi;
- 5) **strategie doświadczania** – stwarzanie różnorodnych sytuacji wychowawczych, aktywne i refleksyjne pełnienie ról w klasie i w szkole, dzielenie się efektami własnej pracy z innymi;
- 6) **strategie alternatyw** – stwarzanie warunków do wyboru różnej aktywności przez ucznia oraz różnych strategii umożliwiających mu korzystanie z własnych zasobów i niwelowanie indywidualnych deficytów;
- 7) **strategie interwencyjne** – pomoc w identyfikacji i rozwiązywaniu zaistniałych problemów, udzielania wsparcia w sytuacjach trudnych.

V. Struktura oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych

Dyrekcja: dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole; wspiera finansowo i organizuje działania profilaktyczne w środowisku szkolnym; stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej; czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego; ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli; dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Pedagog szkolny, pedagog specjalny, psycholog szkolny: mają obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom; obowiązek ścisłej współpracy z policją i z sądem dla nieletnich; w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów; diagnozują problemy

wychowawcze; poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn; doskonali się w zakresie wychowania i profilaktyki.

Nauczyciele: mają obowiązek reagowania na przejawy niedostosowania społecznego u dzieci; wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów; udzielają pomocy w przewyżnianiu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów; odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem np. na wycieczkach szkolnych; świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Wychowawcy klas: prowadzą w różnych formach szkolenia, konsultacje dla rodziców; dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego; sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie; poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków; uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości; realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły; nadzorują pomoc psychologiczno- pedagogiczną w swojej klasie.

Rodzice: rodzice i nauczyciele współdziałają ze sobą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci, powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w mieście.

VI. Działania profilaktyczno-wychowawcze uwzględniające obszary polityki oświatowej państwa, wnioski oraz ewaluację programu na rok szkolny 2023/ 2024

Zgodnie z wytycznymi i polityką Ministra Edukacji Narodowej w planach pracy wychowawczej zostaną odzwierciedlone podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/ 2024:

1. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny, m.in. przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowania do życia w rodzinie. Ochrona i wzmocnienie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
2. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Rozwój kształcenia zawodowego – podejmowanie działań w ramach działalności szkoły wspierających uczniów i ich rodziców w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru typu szkoły ponadpodstawowej, kierunku dalszej edukacji i zawodu.
6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.

7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

W roku szkolnym 2023/ 2024 należy:

- 1) Czuwać nad przestrzeganiem praw i obowiązków ucznia oraz Praw Dziecka;
- 2) Kontynuować realizację zadań programu wychowawczo – profilaktycznego;
- 3) Podejmować działania zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa ucznia w szkole;
- 4) Czuwać nad **integracją grupy**, budowaniem **pozytywnych relacji** (m.in. poprzez wycieczki, wspólną organizację wydarzeń klasowych, nietypowych zajęć, gier i zabaw integracyjnych oraz lekcji wychowawczych z zakresu komunikacji interpersonalnej);
- 5) Przeciwdziałać przemocy słownej, fizycznej, psychicznej, szczególnie tej polegającej na celowym izolowaniu, ignorowaniu uczniów w grupie rówieśniczej, zwracać uwagę na: nękanie, dokuczanie, także to w mediach internetowych. Nauczać sposobów rozwiązywania konfliktów poprzez rozmowę lub mediację;
- 6) Kontynuować tematykę związaną z zagrożeniami wynikającymi z zażywania substancji psychoaktywnych tj. alkohol, niktyna (także e-papierosy), narkotyki, dopalacze;
- 7) W dalszym ciągu kształtować nawyki prozdrowotne poprzez realizację programów prozdrowotnych;
- 8) Wspomagać rozwój ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej; wspierać w zakresie rozwijania zainteresowań i talentów;
- 9) Motywować uczniów do samokształcenia i samodoskonalenia oraz systematycznej i efektywnej nauki.
- 10) Indywidualizować nauczanie, zapewniać wysokiej jakości kształcenie oraz wsparcie psychologiczne – pedagogiczne wszystkim uczniom (także tym przybyłym z Ukrainy) z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych;
- 11) Wzbudzać zainteresowanie uczniów ochroną środowiska i ekologią, kształtować nawyki związane z ochroną przyrody - sortowanie śmieci, utrzymanie w czystości najbliższego otoczenia, zachęcać do dbałości o stan środowiska naturalnego w najbliższej okolicy, kształtować szacunek dla zwierząt.
- 12) Podejmować działania na rzecz edukacji patriotycznej (organizowanie wycieczek krajoznawczych, pogadanek na temat zachowania odpowiedniej postawy wobec symboli narodowych, apeli z okazji świąt narodowych).
- 13) Wzmacniać współpracę z rodzicami, wspomagać rodziców w ich funkcji wychowawczo-opiekuńczej,
- 14) Zwiększać świadomość rodziców o potrzebie kontroli działalności dzieci w Internecie;
- 15) Inicjować i propagować działania na rzecz bezpiecznego oraz świadomego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów internetowych (uświadamiać zagrożenia wynikające z poruszania się w cyberprzestrzeni).

- 16) Rozwijać elektroniczne prowadzenie dokumentacji szkolnej, dbać o prawidłowy obieg dokumentów – wykorzystywać technologię informacyjną w celu segregacji i udostępniania odpowiednim/ uprawnionym interesariuszom drogą elektroniczną dokumentacji np. dotyczącej poszczególnych uczniów.
- 17) Rozwijać umiejętności metodyczne nauczycieli, doskonalić kompetencje w zakresie wykorzystywania technologii informacyjnej.
- 18) Wspierać nauczycieli w ich pracy wychowawczej,
- 19) Kontynuować współpracę z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,

VII. Zadania do realizacji w ramach Programu

1. Działania adresowane do wszystkich uczniów

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zapoznanie z obowiązującymi w Szkole regulaminami, w tym z prawami i obowiązkami ucznia.	Omówienie na godzinach do dyspozycji wychowawcy zapisów statutu, regulaminu oceniania, programu wychowawczo-profilaktycznego, szkolnych procedur.	Wychowawcy
	Monitorowanie frekwencji uczniów na zajęciach lekcyjnych.	Wychowawcy
	Stosować się do wytycznych GIS, MZ, MEiN	Wszyscy pracownicy szkoły przez cały rok
Tworzenie bezpiecznego, wolnego od przemocy i uzależnień środowiska wychowawczego Szkoły.	Zapoznanie uczniów z zapisami Statutu Szkoły w części dotyczącej opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych, zakazu używania środków uzależniających oraz procedurami postępowania w sytuacjach ryzykownych zachowań uczniów.	Wychowawcy
	Realizowanie działań profilaktycznych zmierzających do eliminowania zagrożeń związanych z paleniem papierosów, e-papierosów, zażywaniem środków uzależniających (alkohol, narkotyki, dopalacze)	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Systematyczne monitorowanie boiska, toalet i pomieszczeń szkoły wskazanych przez uczniów jako niebezpieczne, w ramach dyżurów pełnionych przez nauczycieli oraz monitoringu wizyjnego.	Dyrektor, nauczyciele dyżurujący

	Stwarzanie warunków do przestrzegania przez uczniów zakazu stosowania przemocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym.	Wszyscy pracownicy szkoły przez cały rok
Propagowanie szacunku dla tradycji i kultury oraz zdrowego stylu życia, twórczego rozwoju własnego.	Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej.	Wychowawcy, wg kalendarza świąt
	Omawianie problematyki na godzinach do dyspozycji wychowawcy.	Wychowawcy
	Zachęcanie uczniów do udziału w akcjach społecznych, ekologicznych, charytatywnych i profilaktycznych.	Wychowawcy, nauczyciele, samorząd uczniowski
	Organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Organizowanie szkolnych kampanii, debat, konkursów.	Wychowawcy, nauczyciele, samorząd uczniowski

2. Działania alternatywne adresowane do wszystkich uczniów

Szkoła organizuje różnorodne zajęcia pozalekcyjne dla uczniów, którzy chcą poszerzać swoje wiadomości i umiejętności w zakresie przedmiotu lub z innej dziedziny.

Celem tych zajęć jest:

- 1) rozbudzanie zainteresowań uczniów,
- 2) poszerzanie wiedzy poza zakres przewidziany w programie nauczania,
- 3) udzielanie pomocy uczniom mającym trudności w uczeniu się,
- 4) zagospodarowanie czasu wolnego ucznia,
- 5) kształtowanie postawy aktywności społecznej,
- 6) wspieranie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Zajęcia pozalekcyjne.	(-) koła zainteresowań, (-) zajęcia dla uczniów uzdolnionych, (-) zajęcia dla uczniów mających trudności w nauce, (-) zajęcia specjalistyczne o charakterze terapeutycznym, (-) zajęcia specjalistyczne korekcyjno-kompensacyjne.	Nauczyciele, specjaliści

Organizacja imprez masowych.	(-) spotkania z ciekawymi ludźmi, (-) plenery i warsztaty artystyczne, (-) organizacja świąt szkolnych, państwowych, środowiskowych.	Dyrektor, wychowawca, nauczyciele
Organizacja konkursów, zawodów.	udział w zawodach sportowych, konkursach wiedzy.	Nauczyciele

3. Działania skierowane do uczniów klas edukacji wczesnoszkolnej

Istotnymi zagadnieniami do realizacji są:

- 1) wdrażanie do życia w szkole i klasie
- 2) bezpieczeństwo w szkole i poza szkołą
- 3) przeciwdziałanie przemocy i agresji
- 4) kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych
- 5) higiena i zdrowy styl życia
- 6) preorientacja zawodowa

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Wdrażanie do nabywania umiejętności społecznych, właściwego rozwoju emocjonalnego oraz zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.	Organizacja zajęć umożliwiających dzieciom poznanie wartości i norm społecznych panujących w rodzinie oraz społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.	Wychowawcy
	Organizacja zespołu klasowego.	
	Rozwijanie umiejętności okazywania uczuć pozytywnych i opanowywania negatywnych.	
	Pogadanki i filmy edukacyjne wpływające na rozwijanie nawyków dbania o bezpieczeństwo własne i grupy.	
	Przestrzeganie uczniów przed niebezpieczeństwami związanymi z komunikacją za pomocą nowych technologii.	
	Wdrażanie do przestrzegania zasad ruchu drogowego - spotkanie z policjantem.	

	Doskonalenie umiejętności posługiwania się telefonami alarmowymi oraz wiarygodnego przekazywania wiadomości. Uświadomienie zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu.	
Zapobieganie sytuacjom dysfunkcyjnym w życiu dzieci.	Realizacja programów profilaktycznych: „Cukierki”, „ABC empatii”, „Międzynarodowy Projekt Edukacyjny Emocje”.	Wychowawcy oraz wyznaczeni nauczyciele
	Rozpoznawanie i nazywanie przyczyn agresywnych zachowań.	Wychowawcy, psycholog, pedagodzy
	Definiowanie podstawowych pojęć związanych z zagadnieniem profilaktyki i uzależnień.	Wychowawcy, psycholog, pedagodzy
Współdziałanie z rodzicami, różnymi środowiskami, organizacjami i instytucjami na rzecz tworzenia warunków umożliwiających rozwój tożsamości dziecka.	Współpraca z rodzicami.	Wychowawcy, rodzice, uczniowie
	Współpraca z Sanockim Domem Kultury.	
	Udział w zajęciach muzealnych.	
	Współpraca z BWA.	
	Uczestnictwo w wystawach bożonarodzeniowych i wielkanocnych w Domu Górnika.	
	Zapoznanie z różnymi zawodami; gdzie pracują rodzice?	Wychowawcy
Kształtowanie postaw społeczno – moralnych i patriotycznych.	Udział w uroczystościach szkolnych.	Wychowawcy
	Czynne uczestnictwo w obchodach świąt narodowych.	
	Uczestnictwo w konkursach o tematyce regionalnej i ogólnonarodowej.	
	Poznanie polskiej kultury w tym sławnych osiągnięć i odkryć Polaków	
Promocja i dbałość o utrzymanie zdrowia i sprawności fizycznej.	Stawianie wymagań dotyczących: higieny osobistej, czystości wokół siebie, kultury korzystania z urządzeń sanitarnych.	Wychowawcy
	Wyrabianie nawyku racjonalnego, higienicznego i estetycznego spożywania posiłków.	Pielęgniarka szkolna / wychowawcy świetlicy

	Doskonalenie umiejętności organizowania czasu wolnego.	Wychowawcy
	Budzenie potrzeby czynnego wypoczynku z rówieśnikami i rodziną.	Wychowawcy
	Organizowanie rozgrywek sportowych i wycieczek edukacyjnych.	Wychowawcy
	Tworzenie warunków do rozwijania aktywności ruchowej dziecka.	Wychowawcy

4. Działania skierowane do uczniów klas IV - VIII

W klasach IV – VIII planowana jest realizacja następujących zagadnień:

- 1) wdrażanie do życia w klasie, szkole i społeczeństwie;
- 2) bezpieczeństwo i przeciwdziałanie przemocy i agresji;
- 3) efektywne uczenie się – techniki;
- 4) zdrowy styl życia - profilaktyka uzależnień: alkohol, nikotyna, narkotyki, telefon komórkowy, komputer;
- 5) wspomaganie ucznia w rozwoju osobowości;
- 6) świadomość własnych możliwości, rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych;
- 7) podejmowanie decyzji o wyborze kierunku dalszego kształcenia;
- 8) radzenie sobie ze stresem w związku z egzaminem ósmoklasisty.

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Kształtowanie postaw właściwego zachowania się w szkole.	Zapoznanie uczniów ze Statutem Szkoły.	Wychowawcy
	Przypominanie obowiązujących zasad wynikających ze Statutu Szkoły.	Wychowawcy
	Zapoznanie uczniów z zasadami oceniania i zachowania.	Wychowawcy
	Systematyczne ocenianie zachowania uczniów.	Wychowawcy

Rozwijanie u uczniów postawy szacunku i zaufania do nauczycieli i innych pracowników szkoły.	Kształtowanie właściwych postaw i nawyków kulturalnego zachowania się wobec osób dorosłych.	Wszyscy nauczyciele
	Uczenie reagowania na zjawiska przemocy, zachęcanie do szukania pomocy u osób dorosłych.	Wszyscy nauczyciele
Kształtowanie postawy kulturalnego i życzliwego zachowania wobec rówieśników.	Podjęcie działań mających na celu integrację zespołu klasowego.	Wychowawcy
	Wyrabianie umiejętności pokojowego rozwiązywania konfliktów między uczniami.	Wychowawcy, pedagogzy, wszyscy nauczyciele
	Promocja właściwych zachowań uczniów.	Wychowawcy, pedagogzy, wszyscy nauczyciele
	Nauka tolerancji wobec innych.	Wychowawcy, pedagogzy, wszyscy nauczyciele
	Doskonalenie umiejętności komunikowania się z innymi.	Wychowawcy, pedagogzy, wszyscy nauczyciele
	Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.	Wychowawcy, pedagogzy, wszyscy nauczyciele
Edukacja uczniów w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy.	Zapoznanie ze Statutem Szkoły, tworzenie klasowych norm zachowania.	Wychowawcy
	Spotkania z pedagogiem, psychologiem szkolnym podczas godzin wychowawczych. Podstawy negocjacji i mediacji w sytuacjach konfliktowych.	Pedagogzy, psycholog
	Pogadanki z udziałem przedstawicielami policji na temat odpowiedzialności karnej wśród nieletnich.	Wychowawcy
	Zajęcia psychoedukacyjne na temat zagrażających zachowań ze strony dorosłych i innych dzieci. Bezpieczne i odpowiednie korzystanie z zasobów dostępnych sieci.	Pedagogzy, psycholog
Eliminowanie z życia szkolnego wszelkich objawów stosowania	Przestrzeganie WZO w zakresie oceniania zachowania.	Wychowawcy

przemocy, zachowań agresywnych, niszczenie mienia.	Integrowanie zespołu klasowego.	Wychowawcy
	Promowanie pozytywnych wzorców osobowych.	Wychowawcy, nauczyciele
	Stały kontakt z rodzicami uczniów – informowanie o wszelkich przejawach negatywnego zachowania uczniów.	Wychowawcy, nauczyciele
Działania zmierzające do opóźnienia inicjacji alkoholowej i nikotynowej oraz związanej z zażywaniem środków psychotropowych.	Pogadanki na godzinach wychowawczych dotyczące szkodliwości palenia i spożywania alkoholu, zażywania środków uzależniających.	Wychowawcy
	Dostarczenie rodzicom i nauczycielom niezbędnej wiedzy na temat narkotyków, „dopalaczy”, skutków ich działania oraz sposobów rozpoznawania uzależnienia.	Wychowawcy, pedagodzy
	Lekcje przyrody i biologii na temat chorób wywołanych paleniem papierosów i piciem alkoholu.	Nauczyciele przyrody i biologii
Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi ucznia.	Organizowanie godzin wychowawczych i spotkań poświęconych higienie osobistej.	Pomoc medyczna w szkole
	Organizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie.	Nauczyciele WDŻ
	Poznawanie polskiej kultury, w tym osiągnięć sławnych Polaków poprzez organizację wyjazdów i wycieczek edukacyjnych. Wprowadzenie elementów edukacji patriotycznej na lekcjach historii i wiedzy i społeczeństwie	Wychowawcy, nauczyciele historii i WOS
	Profilaktyka chorób - zgodnie z ofertą.	Pomoc medyczna w szkole
Promocja zasad zdrowego stylu życia.	Organizacja godzin wychowawczych na temat zasad zdrowego odżywiania i stylu życia.	Wychowawcy
	Prezentacja zasad zdrowego stylu życia na lekcjach przyrody i biologii.	Nauczyciele
	Propagowanie aktywności ruchowej (organizacja wycieczek szkolnych).	Wychowawcy, nauczyciele
	Organizacja godzin wychowawczych na temat negatywnych nawyków żywieniowych oraz problemu anoreksji i bulimii.	Wychowawcy

	Podejmowanie dodatkowych działań prozdrowotnych zawartych w szkolnym programie „Promocji zdrowia”	Nauczyciele zespołu ds. promocji zdrowia
Kształtowanie umiejętności prawidłowego organizowania czasu wolnego.	Prezentowanie alternatywnych, aktywnych form spędzania wolnego czasu.	Wychowawcy, nauczyciele
	Organizowanie szkolnych imprez sportowych, aktywny udział uczniów w zawodach pozaszkolnych.	Nauczyciele wychowania fizycznego
	Organizowanie różnego typu wycieczek.	Wychowawcy, nauczyciele
	Zachęcanie do rozwijania uzdolnień i zainteresowań poprzez uczestnictwo w kółkach i innych zajęciach pozalekcyjnych.	Wychowawcy, nauczyciele
	Organizacja godzin wychowawczych prezentujących zainteresowania uczniów, hobby itp.	Wychowawcy
	Organizacja wyjść do kina, teatru, na wystawy.	Wychowawcy
Przeciwdziałanie zagrożeniom wynikającym z korzystania z technologii informacyjnej i multimedialnej.	Uświadomienie zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu.	Wychowawcy, nauczyciele informatyki, pedagodzy
	Propagowanie korzystania przez młodzież z odpowiednich dla niej czasopism, programów telewizyjnych i radiowych oraz portali i stron internetowych.	Wychowawcy, nauczyciele
	Prowadzenie pogadarek na temat odpowiedzialności za słowa w sieci Internet, prawa do prywatności i ochrony danych osobowych.	Wszyscy nauczyciele
	Ukazywanie edukacyjnych możliwości wykorzystania komputera i sieci Internet oraz innych technologii informacyjno-komunikacyjnych.	Wszyscy nauczyciele
Budowanie u uczniów adekwatnej samooceny.	Kształtowanie zdolności do refleksji i autorefleksji a także obiektywnej oceny siebie i innych.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Uczenie skutecznego radzenia sobie z własnymi emocjami. Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji w różnych formach ekspresji.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog

	Uczenie umiejętności komunikacyjnych.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Uświadomienie działania nacisków społecznych.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Ćwiczenie umiejętności odmawiania w sytuacjach zagrażających.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Zachęcanie do pozytywnego myślenia i mówienia o innych.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
	Organizowanie dla uczniów imprez, uroczystości o charakterze integracyjnym (ogniska, wycieczki, dyskoteki, kuligi).	Wychowawcy
Wspierania uczniów w zakresie rozwijania zainteresowań i talentów.	Organizacja konkursów, turniejów, wystaw rozwijających zainteresowania i talenty uczniów.	Nauczyciele
	Promocja osiągnięć uczniów.	Nauczyciele
	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych – zgodnie z zainteresowaniami uczniów.	Nauczyciele
	Umożliwienie uczniom uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych – organizacja wyjść do kina, teatru itp.	Dyrektor, nauczyciele
Uświadamianie zagrożeń związanych z podejmowaniem ryzykownych zachowań, promocja zdrowia.	Omawianie zagadnień dotyczących dbałości o zdrowie na wszystkich zajęciach edukacyjnych.	Wychowawcy, nauczyciele, pomoc medyczna w szkole
	Realizacja programu profilaktycznego „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”.	Wyznaczeni nauczyciele
Uświadamianie obowiązku przestrzegania prawa i konsekwencji za jego nieprzestrzeganie.	Spotkanie z pracownikami Zespołu ds. Prewencji Kryminalnej, Patologii i Nietletnich KPP	Pedagodzy, wychowawcy
Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie, poznawanie swoich mocnych stron, docenianie własnych możliwości.	Działalność w ramach szkolnego wolontariatu. Kształtowanie poczucia własnej wartości, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje działania i decyzje	Samorząd Uczniowski, opiekun Szkolnego Koła Wolontariatu

Kształtowanie postawy tolerancji wobec innych ludzi i ich zachowań, eliminowanie zachowań agresywnych.	Motywowanie i promowanie osiągnięć uczniów w sposób systemowy (stypendia, nagrody, dyplomy, podziękowania).	Dyrektor, wychowawcy
	Regularne przypominanie zasad obowiązujących w grupie, szkole, środowisku pozaszkolnym.	Wychowawcy
	Dyskusje o tolerancji. Zajęcia dotyczące poszanowania godności drugiego człowieka.	Wychowawcy
	Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, poziomu rozwoju fizycznego i psychicznego oraz respektowanie ich praw.	Wychowawcy, nauczyciele
Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz za podejmowane decyzje.	Omawianie zagadnień dotyczących dbałości o zdrowie na wszystkich zajęciach edukacyjnych i godzinach do dyspozycji wychowawcy.	Wychowawcy, nauczyciele, pielęgniarka
	Działalność w organizacjach szkolnych	Opiekunowie
	Wprowadzenie elementów edukacji ekologicznej na lekcjach przyrody, biologii oraz geografii	Nauczyciele przedmiotów
Przygotowanie uczniów do wyboru kierunku dalszego kształcenia.	Podejmowanie właściwego wyboru odnośnie dalszej kariery szkolnej.	Pedagodzy, doradca zawodowy, wychowawcy
	Omawianie zagadnień dotyczących uzależnień na godzinach do dyspozycji wychowawcy.	Wychowawcy
	Akcje profilaktyczne (filmy, warsztaty, spotkania itp.).	Wychowawcy
	Zajęcia dotyczące przemocy i agresji (m.in. agresja w sieci, niebezpieczeństwo gier komputerowych, mobbing, stalking).	Pedagodzy, wychowawcy
	Udostępnianie informacji o ofercie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych.	Wychowawcy, pedagodzy
Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	Udział w dniach otwartych szkół oraz Giełdzie Szkół Ponadpodstawowych.	Pedagodzy, doradca zawodowy, wychowawcy
	Omawianie zagadnień dotyczących stresu na godzinach do dyspozycji wychowawcy.	Wychowawcy
	Radzenie sobie w sytuacjach trudnych. Trauma.	Psycholog, pedagodzy
	Trening technik uczenia się.	Psycholog, pedagodzy

Kształtowanie umiejętności efektywnego uczenia się.	Higiena pracy umysłowej i sposoby uczenia się	Psycholog, pedagodzy
--	---	----------------------

5. Działania skierowane do nauczycieli

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Monitorowanie potrzeb nauczycieli w zakresie doskonalenia ich kompetencji wychowawczych.	Badania ankietowe, rozmowy i konsultacje indywidualne oraz grupowe	Dyrektor, lider WDN
Psychoedukacja.	Umożliwienie udziału w zewnętrznych formach szkoleniowych.	Dyrektor

6. Działania skierowane do rodziców

Zadania	Formy realizacji	Osoby odpowiedzialne
Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców w zakresie sytuacji wychowawczo-profilaktycznej w szkole.	Rozmowy, indywidualne konsultacje, grupowe (podczas zebrań z rodzicami) badania ankietowe, współpraca z Radą Rodziców	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog
Zapoznanie rodziców z dokumentami regulującymi pracę Szkoły (statut, regulaminy, procedury, program wychowawczo-profilaktyczny).	Omawianie najważniejszych dokumentów podczas zebrań klasowych.	Wychowawcy
	Publikacja dokumentów na stronie internetowej Szkoły.	Opiekun www
Psychoedukacja.	Wykłady i prelekcje w zakresie wychowania i profilaktyki uzależnień z udziałem specjalistów.	Pedagodzy, psycholog
	Pedagogizacje tematyczne podczas wywiadówek.	Pedagodzy, psycholog, wychowawcy
Umożliwienie rodzicom współdziałania i współdecydowania w sprawach Szkoły, w ramach ustawowych kompetencji Rady Rodziców.	Włączanie rodziców do współorganizowania imprez, uroczystości klasowych, ogólnoszkolnych form.	Wychowawcy, Dyrektor, Rada Rodziców
	Organizowanie spotkań o charakterze mediacyjnym: uczeń - nauczyciel - rodzic.	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog

Ewaluacja Programu

Działania wychowawczo-profilaktyczne zakładają wystąpienie pozytywnych zmian w zakresie wiedzy, w postawach i zachowaniach uczniów. Konieczne jest sprawdzenie, czy oczekiwane zmiany rzeczywiście zachodzą, czy podejmowane działania są skuteczne i na ile, a także określenie czynników sprzyjających lub utrudniających realizację Programu. Ocena ta dokonywana będzie po rocznym okresie działalności. Ułatwi to podjęcie decyzji o kontynuacji lub wprowadzeniu niezbędnych zmian w Programie. Ewaluacja będzie prowadzona z wykorzystaniem następujących narzędzi: monitorowanie; obserwacja; wywiad; analiza osiągnięć uczniów analiza sprawozdań: wychowawców, pedagogów, psychologa, doradcy zawodowego, pielęgniarki szkolnego.

Wyniki końcowe zostaną przedstawione w postaci raportu w czerwcu 2024 roku.